

Shanti Brahmachari
Medlem av referansegruppen DKS

1. februar 2007

Kommentar til evalueringen av Den Kulturelle Skolesekken

Evaluerings av store politiske tiltak som DKS er viktig som grunnlag for videreføring og utvikling av tiltakene. Det er derfor sentralt at slike evalueringer gjennomføres på en måte som holder kvalitative mål, gir en god beskrivelse av aktiviteter og utgjør et godt grunnlag for bred vurdering av hvordan tiltakene i praksis fungerer.

Den foreliggende evalueringen fyller ikke disse kravene. Den metodiske tilnærming som er valgt, den empiriske innsamlingen av data og valg av perspektiv gir både et skjevt bilde av innholdet i DKS og en spesiell fremstilling av aktørene som er involvert. Evalueringen bruker en (tradisjonell) kvalitativ metode der det er vanskelig å vurdere de dataene som er samlet inn. Leseren har ingen mulighet for å danne seg et bilde av hva som faktisk er sagt i intervjuene, hvem som er intervjuet, hvordan forfatterne av evalueringsrapporten har valgt ut informasjon fra evalueringen. Dette er allmenne problemer med denne metoden, og kritikken fra deltakergruppen om å vært ekskludert fra intervjurunden og antydning om at noen ikke kjenner seg igjen i beskrivelsene, reiser spørsmål ved legitimiteten ved undersøkelsen så lenge det ikke er mulig å kontrollere dataene som er samlet inn.

Evaluatorene har valgt å undersøke og søke informasjon om det foreligger en konflikt mellom skole-utdanning og kunst. Dette valget gjennomsyrrer hele fremstillingen, og vektleggingen av denne konfliktdimensjonen gjør at andre viktige forhold ved DKS i for liten grad blir kartlagt. Spesielt er det beklagelig at evalueringen ikke gir noen systematisk informasjon om hva som faktisk har foregått i programmet, hvilke tilbud elevene i skolen har fått, og det er ikke systematisk innsamlet informasjon om DKS i praksis.

Valget av konfliktdimensjonen som det sentrale tema ved analysen, reflekterer en ovenfra-ned tilnærming. Som evalueringen selv sier, er denne dimensjonen mest synlig på statlig sentralt nivå, og reflekterer en konkurranse mellom to departementer om hvem skal ha kontroll over programmet og finansieringen. Evalueringen argumenterer for at programmet bør ligge under Kunnskapsdepartementet, og bruker en vurdering av hvordan relasjonen kunst-skole er i praksis (ikke politisk argument). Evalueringen innfører begrepsparet dialogisk vs. monologisk kommunikasjon i møte mellom kunst og barn. Fordi kunsten er preget av 'monologisk' og skolen av 'dialogisk' kommunikasjon, fører dette til en konklusjon om at skolen er bedre i stand til å skape et program som ivaretar barns opplevelse på best måte.

Ved gjennomgang av de små delene av rapporten som beskriver praksis i møte mellom kunst og skole, blir imidlertid dette begrepsparet lite egnet til å beskrive det som skjer. På lokalt nivå og i skolene er bildet som tegnes langt mer kompleks, preget av stor variasjon i hvordan kommune, skoler og kunstmiljøer relaterer seg til hverandre. Kanskje er kaos

og usikkerhet bedre beskrivelse. Evalueringen viser at mange skoler og lærere er lite interessert, gjør lite for å inkorporere kunsten i undervisningen, og helst vil gjøre andre ting. Andre steder og andre lærere lykkes med å lage gode opplegg. Det er mange kunstnere som ikke er dyktige i å kommunisere med elever og mangler innsikt i det som foregår på skolehverdagen. Men det er også kunstnere som kan kommunisere og som lager gode opplegg som passer inn i skolen.

En tolkning av de få konkrete eksemplene som evalueringen har sett nærmere på tyder på at DKS ennå er inne i en eksperimenterende fase. Kommuner og fylker prøver ut modeller og opplegg, Kulturrådet prøver å finne form på hvordan DKS-prosjekter skal være, skoler og lærere forsøker å inkorporere DKS i hverdagen, kunstnere prøver å få sine arbeidere til å fungere i skolesammenheng.

Hvis det er slik som mye av evalueringen tyder på, så bør vi se på DKS som en arena for læring om hvordan kunst kan komme inn i skolehverdagen. Det finnes mange gode eksempler på hva som fungerer og ikke fungerer. Det vi trenger er en systematisk innhenting av informasjon om hvordan ulike opplegg fungerer, og å finne en modell for hvordan skoler, kommuner og kunstnere/kunstorganisasjoner kan lære av det som allerede er gjort i skolene.

Det er synd at evalueringen ikke har gjort dette på noen systematisk måte. Dette gjør evalueringen til et politisk problematisk dokument. Det har så stor fokus på konflikter og kontroll over programmet mellom skolemyndigheter og kulturmyndigheter, at det tar oppmerksomheten bort fra det som skjer i praksis. Det er behov for en ny vurdering som gir informasjon om den læringsprosessen som programmet er inne i og hvilke lokale modeller for iverksetting som er utviklet som bør utbres til hele landet. Dette kan være grunnlag for praktiske tiltak for videreutvikling av hvordan DKS kan videreutvikles på en konstruktiv måte.